

ماشین

نشریه مرکزی سازمان انقلابی رجمکشان افغانستان

اول قوس ۱۳۶۷ ۱۳ ربیع الاخر ۱۴۰۹ ۲۱ نومبر ۱۹۸۸ شماره ۲ ، سال اول

امحای کامل ستم ملی از طریق تأمین
برابری کامل سیاسی ، اقتصادی و
فرهنگی تمام ملیتها بر پایه حق تعیین
سرنوشت در عمل میسر شده میتواند .

(پیرامون طرح مسأله ملی ، ص ۲)

فغان ز جغد جنگ و مرغوای او
که تا ابد بریده باد نای او

(جغد جنگ ، ص ۵)

اندینینی او هیللی

د زنیو د موافقو د لاسلیک څخه د پاسه اووه میاستی
تیری شوی دی . هغه هیللی چی د دی موافقو د سولې د
تأمین کولو یا لږ تر لږه په هیواد کی د جگری کمزورولو
په هکله رامینځ نه کړی وی ، لاند اوسه نه دی بشپړی
شوی . جگری لږ لږه ابعاد موندلی او سخته شوی ،
پلر نی هیواد ته ملیو نو نو هیواد والو کم والو او مهاجرو
سنتیدل نه دی تر سره شوی . یوازې له افغانستان څخه
د شوروی اتحاد د پوځی خوا کونو وتل پیل شوی چی
ددی پوځونو نیمائی تر اوسه پوری خپل هیواد ته
غبرگ شوی دی . د شوروی اتحاد د پوځی قطعاً تو د یوی
پر خی وتل او په جگری کی دهغوی فعاله ونډه نه اخیستل
د هیواد په پوځی ، سیاسی ستنیز کی د وسله وال اپوز-
یسیون په گټه د خوا کو نو تناسب او سمبالتیا د پسر
بدلون موندلی دی . دو لسی خوا کونو هغه سیمې چی د
شوروی پوځی قواوو پرینینی دی ، یا د پنخوا نیو پلانو نو
پر بنسټ او یا هم د فشار له امله خوښی کړی دی چی دا
سیمې د اپوز یسیون تر اشغال لاندی دی .
مخالف خوا گوتی ، د کابل په گډون په شاورنو ، په لویو
لارو په تیره د کابل - حیرتان ، کابل - ننگر هار په
لویو لارو چی خا تکسری اقتصاد دی او استرا تیز یک
اهمیت لری ، زور اچو لری او د جگری لمن چی پنخوا نی
کلی او لاری احتوی کول دینار ونو په لور پر اختیار
موی .

د دی وضعی په نتیجه کی ، د دولت په لیکو ، په تیره
داین انونت او فر صتغو بنتو نکو عنا صرو په
میخ کی د سرا سیمه کی ، پی باوری ، تر لزل او تسلیم
طلبی روحیه پیدا نسوی او ان د تپینینی پینینی مخ په
زیا تیدو دی . ځینی پی پایه هغه کوی خو ایلو ته
نغونه وکیندی او خپله لاره پرا تیزی .
په عمو می ډول د خلکو زیا تی ډلی په اوسنی پیچلی
د کشالی ډک او رنگوونکی وضع کی په ژوره اندینینه
کی ژوند کوی . د ارنځوونکی پو بنته چی راتلو نکي په
څنگه وی په آکا ها نه او غیر آکا هانه توگه د خلکو
ذهنو نه تسخیر کړی ، هغه تفادو نه چی تر پرو نه
پوری پت شانی وو ، ورځ په ورځ لږ لږه کیری او هغه څه چی
پر لاوو ، زیاد شدت غوره کوی .

دغو حالا تو د دولت مخالفو خواکونو ته امکان
ورکړی چی د نظامی ابتکا رتر څنگ سیاسی نوو بنت
هم تر لاسه کړی ، سره له دی چی دغو خواکو نو د زنیو
په خبرو اترو کی گډون نه درلود او د زنیو موافقی نی
تحریم کړی او هغه نی و نه منلی او دخبرواترو دضرو -
رت په هکله نی د دولت پویشنهادونه رد کړل ،
اوس نی د شوروی لوری سره د اوسنی دولت داستا نو
له گډون څخه پرته په خبرو پیل وکړ او دغه کار خپل
سیاسی بری گنی . د دولت مخالف خوا کو نه هم په پو-
ځی پر څه کی د پر مختگ په حال کی دی او خپل خانو نه
اصلی هدف ته درسیدنو ، یعنی د مرکز د نیو لو له پاره
چمتو کئی .

که څه هم تر اوسه د جگری د بهیر د واقعی او عینی
تحلیل ، په جگری کی دشاملو خواکونو ، د جگری خصلت
او عوا مل او په جگری کی دشاملو مخالفو او بیلا بیلو
تما پلاتو نینینی نییا نی نه دی تر لاسه شوی خو یوه اجمالی
څیر ته پیننی چه هم په دولتی سا چه کی او هم د دولت په
مخالفو خوا کونو کی تر اوسه پوری یو واحد سرا -
سری مشر تا په وجود نلری .

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند سره له
دی چی دولتی قدرت پی په لاس کی و او د شوروی اتحاد
د هر اړ ځیز و مرستو ، د نظامی مرستو په گډون اود
یو شمیر نورو هیوادو نو د مرستو څخه پر څه من و په
پوره روینیا نه د لایلو سره نی نه شوای کولای چی د
تو لکی سرا سری ځواک ته لوړ تیا ور په پر څه کړی .
که څه هم دریا لیزم او
(ص ۲)

مفاهیم نشان س . ا . ز . ا .

از باستان زمانه ها ، در
سراسر جهان با پر داستهای
ویژه خودی ، هر کشوری
واردویسی به رنگی
و به گونه یی ، درفشی بر
می افراشته اند که در آن
سمبولی نمودار بوده است .
درفش گنداوران رزمندگان
(ص ۴)

کنفرانس تشکیلات شهر کابل

۱۴ عقرب سال روان با
سخنرانی محبوب الله کوشانی
منشی اول کمیته مرکزی
سازمان انقلابی رجمکشان
افغانستان کنفرانس تشکیلات
شهر کابل س . ا . ز . ا . گشایش
یافت .
درکنفرانس گزارش اساسی ،
گزارشهای کمیته ها و

به مناسبت چهلمین سالگرد

اعلامیه جهانی حقوق بشر

از آنجا که شناسایی
حیثیت ذاتی همه اعضایی
خانواده بشری و حقوق یکسان
و انتقال ناپذیر آنان اساس
آزادی و عدالت و صلح جهان
است ،

از آنجا که عدم شناسایی
و تحقیر و بی اعتنائی به
حقوق بشر منتهی به اعمال
وحشیانه ای گردیده است که
و جدان و روح بشریت را
سخت آزوده و به عصیان و -
داشته و ظهور دنیائی که در
آن افراد بشر در بیان وعقیده
آزاد و از ترس و فقر فارغ
باشند به عنوان بالاترین
آرزوی بشر اعلام شده است .

از آنجا که اساساً حقوق
انسانی باید در پرتو حکومت
قانون حمایت شود تا بشر به
عنوان آخرین علاج به قیام
بر ضد ظلم و حکومت مطلقه
مجبور نگردد ،

از آنجا که بحکم ضرورت گستر-
ش روابط دوستانه بین المللی باید
مورد تشویق قرار گیرد .

از آنجا که مردم ملل متحد
ایمان خود را به حقوق اساسی
بشر و مقام و ارزش فرد
انسانی و تساوی حقوق مردم
وزن بار دیگر در منشور اعلام
کرده اند و تصمیم راسخ گری-
فته اند که برای پیشرفت
اجتماعی بکوشند و در محیط
آزادتر وضع زنده گی بهتری
په وجود آورند .

از آنجا که دول عضو
متعهد شده اند که احترام
جهانی و رعایت واقعی حقوق
بشر و آزادیهای اساسی را
با همکاری سازمان ملل متحد
تأمین کنند ،

از آنجا که
حسن تفاهم مشترکی نسبت به
(ص ۸)

مولوی بحرالدین باعث مرد حماسه آفرین

سلام وستایش ترا ای سر-
زمین بدخشان با رود های
خروشنده ات با کشتزار و
کوه و صخره ات و با حماسه
آفرینانت .
هنوز هم بانک بانگها ،
فریاد حجت خراسان و سر-
ایشگر سرود آزادی انسان
ناصر خسرو را از یمکان دره
تو میشنویم که ما را دریا-
غستان شعر خویش سرا
(ص ۶)

پولسی نولسوژی (سیاست شناسی)

پس از رویداد هفت ثور
سال ۱۳۵۷ به تدریج افغا-
نستان در مرکز توجه خلقهای
جهان ، به ویژه رسانه های
گروهی ، قرار گرفت . گذشته
و حال کشور توسط صد ها
دانشمند ، نویسنده ، سیا-
(ص ۷)

(از ص ۱)

اندېښنې او هيلې

سياسي پوراليزم په هکله په رسمي څېړنو کې ډيرې خبرې کېږي خو په عمل کې هيواد پاله ځواکونه چې کولای شي د سياسي خبرو اترو او د بيا - لوک د فضا په منځ ته راوستلو او د جگړې په پای ته رسولو او د سولې په تامين کولو کې مناسبه ونډه واخلي د رسمي او حاکمو توکو لخوا نه شو او په زړه پورې ملاتړ ونه شو او په دې ډگر کې هم يوازې په فرما لېستي او تشرېفاتي لار اکتفا وشوه .

همدا راز د دولت په مخالفو تنظيمونو او ډلو په لیکو کې سياسي واحد پروگرام ، يو موټي والي ، يو ستون او د مشرتابه يو والي تشته . که څه هم دوی د دولت او د شوروي اتحاد پوځي شته والي پر ضد شعار لاندې جنگيږي خو په عمل کې په « او وه کونو » ، « درې کونو » او « نه کونو » او سر يو په خپل مينځ کې په بيلو ډلو او خانکو ویشل شوي دي . په وسله وال اېښود - سپيون کې د ننه همدا اوس د يو رنگي بر څنگ نو پيرو نه او تفا دونه زيا تېري ، ځکه چې د قدرت د نيولو او وپيلو مساله په مينځ کې ده .

پدې توگه هغوی نه شي کولای چې سرا سرې مشري غږ کړي . د جگړې په بهير کې په ډيرو سختو شرايطو کې په خپله د پر کونو له مينځ څخه د هيواد په بيلو بيلو سيمو کې پوځي ، سياسي مشران لکه محمد اسماعيل ، احمد شاه مسعود ، جلال الدين حقاني ، سيدجگړن او ... سر راپور ته کړي دي . دوی د پر کونو درد اوکړ او په مستقيمه توگه لکه څنگه چې دی ، احساس کړ او وپي کړي شوي چې دخلکو باور تر لاسه کړي او دخلکو په سيمه ايزو رېښتینو مشرانو بدل شي او غورځنگ پراخه کړي . خو د بيلا بيلو تاريخي ، اقتصادي ، طبقاتي ، ملي او ان د افغانستان طبيعي او جغرافيائي ځانگړتياوو له امله د هغوی پوځي و نه شوي کړي چې تراوسه پورې سرا سرې مشري ويښي .

هغه سترې پېښې چې زمونږ په هيواد کې روانې دي او د افغانستان جيوپوليتيک ځانگړي موقيعت ، هغه د نړيوالو د پاملرنې مرکز گر زو لي دي . که څه هم شووې اتحاد خپل ټول ځواکونه زمونږ له هيواد څخه اوباسي خو په بيلا بيلو ډولونو سره چې ټولو ته روښانه دي نه شي کولای چې د افغانستان د راتلونکي په هکله بې تفاوته پاتې شي . د افغانستان مساله

په نړيوالو غونډو او کړيو کېچو نو بدله شوي ده . شوروي اتحاد او د امریکې متحده ايالات ، پاکستان او ايران ، چين او هند ، اروپايي هيوادونه او د ناپيلتوب د غورځنگ غړي هيوادونه په تيره بيا اسلامي هيوادونه او ... په زياته پاملرنه او مينه افغانستان او دهغه روانو پېښو ته گوري . د بيلا بيلو او مخالفو علايقو پراخه ډگر دغه مساله کړي . کيچنه کړي ده او د دغه حالاتو په نتيجه کې په جگړه کې د ښکېلووځو نو څخه يو هم نه شي کړي په مطلق ډول بريالی شي او ځانته سراسري مشري وگټي . زمونږ د هيواد زيار کښان ، کليوال او ښاريان د زيات شمير کليوالو په گډون چې په جگړه کې د ښکېلووځو کونوپه يوه پورې اړه نه لري او پري ډير سخت گوزارونه کيږي سولې ته تېري دي .

زمونږ د هيواد والو د يادونې وړ شمير چې په امريکا ، اروپا ، هند او نورو هيوادونو کې ژوند کوي ، پاتې په کوم گوند يا سياسي سازمان کې شامل نه وي خو خپل سر نوشت او د هغه ناتار په وړاندې چې ورسره لاس او گريون دي بې تفاوته نه دي پاتې . د دوی په مينځ کې پوهن ، سياستمداران ، فرهنگيان او ټولنيز شخصيتونه ډير دي . دوی هم په خپل پلارني هيواد کې د سولې او آرامتيا په هکله سوچ کوي . هوکي : زمونږ د هيواد د مليونونو خلکو په څو ورو کې د سياسي او ټولنيزو اړيکو له په پام کې نيولو پرته ، د سولې هيله سپر پدلسي ده هغه هلې ځلې چې په جگړه کې د ښکېلووځو له خوا روانې دي ، ښيي چې سياسي هر موڼه په کار اچول شوي دي .

له بلې خوا په نړيوالو حالاتو کې هم مثبت بدلونونه د پراختيا په حال کې دي . زمونږ نړيوالو د يو ډول عامې بشري دموکراسي په لورچي ورکي د مقابلي ځای ښه نيت او همکاري نيسي ، مخ په وړاندې درومي . بين المللي ټولني ، هم په افغانستان کې د جگړې پای ته رسولو له پاره سياسي لارې تانيد وي . د طائف خبرې اترې او دملگرو ملتونو د عمومي اسامبلې په درې څلو پېښه غونډه کې د شوروي اتحاد د مشر ميخائيل گرباچف پېښه اودونه د اگرايشونه په ډاگه کړل .

په يو کلام کې ، سولې ته درسيډلو په لار کې هيلې شته دي . بنسټيزه پوښتنه داده چې څه ډول کيدلی شي دغه هيلې تحقق ومومي ؟

له دې سخي وضعې څخه دوتلو يوازنی ممکن او معقوله لار د سياسي رپاليزم تعقيبول ، په محدودو طبقاتي ، قومي ، حزبي او ډله ايزو غوښتنو او کټو د هيواد اوخلکو لوړ ارزښتونه

وړاندې کښل ، ده . بې له شکه ، له افغانستان څخه د شوروي ځواکونو د بشپړولو څخه وروسته د ځواکونو نوي سمباليدل او لوړ لوړته کيدل (قطب بندې) به مينځ ته راشي . او ښايي چې پروني مخالفين په نويو متحدينو او د هغې په عکس بدل شي او نوي شعارونه او پروگرامونه ډگرته شي . له دې پروگرامونو څخه سترگې پټول به ، بلکې د هغوی څرگند بيان او د هيواد پالنې د عمومي اصولو په ډگر کې هغوی ته پاملرنه او د هغوی پوهيدنه او درک کول ، کولای شي هسي سياسي پلا تفرم جوړ کړي کوم چې د سياسي او پوځي - سياسي پراخ ځواکونو اختلاف ممکن گرزي .

پرتله له هغې به ، جگړه او ويني تويول دوام وکړي اود الار د يو ځنځيري تعامل په توگه ده ، ځکه وينه په وينه مينځل کيدی نه شي . له وار اخيستنې څخه وار اخيسته مينځ ته راځي او په جگړه ايزې لارې تينگار کول ، ډيرې قربانې اووراني له ځانه سره راوړي .

او په داسې حال کې چې په سياسي او سايلو سره ټولو ښکېلووځونو ته د منلو وړ سياسي هدفونه تر لاسه کيدل ممکن وي هلته نو د جگړې دوام به په وحشت باندې له عقیده لرلو څخه پرته ، کوم بل مهموم ونه لري .

افغانستان په لرغوني توگه يو بې طرفه هيواد دی ، د ناپيلتوب په غورځنگ کې نې فعاله ونډه اخيسته ده او د بهرني انډولولو تکسي سياست درلو په دليل نسي د نړيوالو هيوادونو کې د درناوي وړ اعتبار او پرستيژ درلو دلی دی . اوس د افغانستان د دايمي بيطرې مفکوره د يو بنسټيز پر نسيپ په توگه د پاملرنې وړ گرځي او د دواړو ل بهير د اميد ونوسرچينه ده .

د ځواکونو د اختلاف او پيوستون بنسټيز اصول څرگند دي : آزادي ، استقلال ، د افغانستان د خاورې بشپړتيا او ملي حاکميت ، د بيطرې او ناپيلتوب سياست تعقيب ، د پراخه ټولنيز بنسټ لرونکي دولت جوړول .

د افغانستان د زيار کښانو انقلابي سازمان د پخوا په شان د سياسي ديالوگ د اداهي له پاره خپلې ټولې هلې ځلې ښندي او تيار دي د ټولو سازمانونو ، اجزاو او ښکېلووځواکونو سره خبرې اترې پيل کړي او د جگړې پای ته رسولو او ملي پخوليني دپاره د همکاري امکانات وپلټي .

اوس اندېښنې زياتي دي او موږ هيله من يو چې هيلې پياوړې شي او اندېښنو ځای ونيسي اود وحشت د دي ټول له مينځه د سولې ، دموکراسي ، دورا نيودنيا جوړونې او زمونږ د مصيبت خپلې او خوږ من هيواد د چټکي اقتصادي ، ټولنيز او فرهنگي ودي له پاره د مساعدو شرايطو پرا پرولو په لور معقوله لاره پرايستل شي .

پيرامون طرح مسأله ملی

افغانستان کشور است که در آن اشتراکهای اتنیکی ملیتهای گوناگون به سر میبرند. مردمان این سرزمین در درازنای تاریخ سر نوشت مشترک داشته به خاطر آزادی، حفظ استقلال، نوامیس ملی و تمامیت ارضی میهن در برابر تجاوز بیگانه گسار ایستا ده کی کرده و قربانیهای بیشماری را متحمل گردیده اند. همزمان خلقهای کشور ما از جانب بزرگ مالکان، قبیله سالاران ، فرما نرو ایسان مرکزی ومحلی مورد انواع ستم و بیعدالتی قرار گرفته اند و حقوق آنها به شیوه های قرون وسطایی ظالمانه با مال شده است .

طبقات حاکم رژیمهای قبیله وی - فیودالی در پیوند با استعمار وامپریالیزم به منظور ادامه حاکمیت استبدادی خود، به خاطر تأمین منافع آزمندانانه خویش تلاش ورزیده اند با تعقیب سیاست «تفرقه بینداز و حکومت کن» تضاد ملی را شدت بخشند ، از اتحاد و یکپارچه گی زحمت کشان ملیتهای مختلف کشور جلوگیری به عمل آورند و بدینوسیله بر جنایات خود پرده بکشند . آنها شوو نیزم عظمت طلبانه را در میان گروهها واقشار ملیت حاکم دامن زده اند آنچه در میان سایر ملیتها گرایشهای ناسیونالیزم تنگ نظرانرا به مثابه واکنشی موجب شده است. این عوامل زمینه سز تقاض و تفرقه ملی را فراهم ساخته است که بیش از همه محافل حاکمه ، نیرو های ارتجاعی ، ضد ملی و وابسته از آن سود برده اند .

بنابر آن مسأله ملی به مثابه یک واقعیت سر سخت عینی هستی اجتماعی و تاریخی ما وجستجوی راههای حل اصولی آن، از شمار مسایل مهمی بوده است که نیرو های انقلابی ، وطنپرست و ملی نمیتوانستند از آن طفره برونند .

سازمان انقلابی زحمتکشان از آغاز پیدایش خود، از بیست سال بدینسو ، به این مسأله توجه جدی مبذول میدارد و چگونه کی بر خورد با این مسأله یکی از وجوه تمایز آنرا با سایر احزاب و سازمان های سیاسی کشور تشکیل میدهد . موضعگیری س.ا.ز.ا. از یکسو مورد پشتیبانی و علاقه مندی دوستان و متحدین آن قرار گرفته است و از جانب دیگر واکنشهای گوناگون ، خشم و خصومت محافل شوو نستی را بر انگیخته است. آنان کوشش کرده اند انبوه جعلیات و اکاذیب را بر سازمان ما بر چسب بزنند و در راه گسترش اندیشه های انقلابی آن در میان خلقهای کشور موانع ایجاد نمایند . تحت تأثیر این بر خورد های غرض آلود عده ای از بزو هشکران خارجی نیز ره گم شده اند و بدون آن که حتی نام و عنوان سازمان را بدانند و زحمتی بر خو یشتن هموار کرده باشند که معلوم مات مستند وموثق به دست آورند طوطی وار وغیر مسوولانه ارا جیف جعلی دیگران را به مثابه احکام استنتاج شده تحلیل «علمی» خو یشتن ارایه کرده اند .

برخی دیگر از نیرو های سیاسی موجودیت ملیتهای مختلف ، تضاد و ستم ملی را در جامعه ما صاف و ساده نفی میکنند .

شعاری از احزاب و سازمانهای سیاسی کثرا ملله بودن افغانستان ، حتی تضاد و ستم ملی را در حرف قبول دارند ، مگر طرحهای شان در این عرصه در حاله بی ازغافه هیم مجرد و التقاطی پو شیده است و با آن که به فورمول عام مبارزه طبقاتی پناه میبرند و ادعا میکنند که در مر حل انقلاب ملی و دموکراتیک حل مسأله ملی در دستور روز قرار ندارد بگذار نخست انقلاب اجتماعی کاملاً پیروز شود و جامعه عادلانه نوین پدید آید، آنگاه مسأله ملی آسان حل میگردد .

تعدادی دیگر حل این مسأله را صرفاً در چار چوب فرهنگي واداری محدود میسازند و تلاش میکنند آنرا از جو هر سیاسی تهی گردانند .

واما س.ا.ز.ا. در طرح مسأله ملی از یکسو اساسات تیوری علمی و تجارب بشریت پیشرفته و از سوی دیگر واقعیت های عینی - تاریخی و خود ویژه گیهای ملی جامعه خود را در نظر داشته است و بدین باور است که همانا طرح اصولی مسأله ملی گرایشها و نظریات ارتجاعی و عقبگرایانه را در این زمینه افشا و خنثی میسازد و شرایط شناخت عمیقتر و گسترده تر توده ها را از واقعیت های ناگوار سیاسی - اجتماعی جامعه ، درک منافع و مواضع مشترک را میسر میگرداند و راههای راستین تسامین همیسته گی ، یکپارچه گی و وحدت خلقهای کشور را میگشاید .

مسأله ملی در سطح جهانی نیز یکی از مسایل میرم به شمار میرود . حتی در آن کشورهایی که گفته میشود این مسأله برای همیشه حل شده است، در روشنی ډگر کویهای نوین معلوم میگردد که هنوز هم در زمینه پرابلمهای زیادی وجود دارد. اگرچه آنان مساعی فراوان در جهت حل مسأله ملی

«هر فسادی که در عالم افتاد، از این افتاد که یکی، یکی را معتقد شد به تقلید، یا منکر شد به تقلید» (شمس)

اصل عدم دنباله روی، سیاستیست که س.ا.ز.ا. در طلیعه موجودیت خود با نظر داشت واقعیتها ی عینی تاریخی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه ما و بسا ستفاده از تجارب سازنده انقلابی خلقهای جهان و جنبشهای رهایی بخش ملی، در پیش گرفت. چون شرایط عینی و ذهنی در این یا آن کشور متفاوت و ناهمگون است، بیگمان ناهمگونیا و تفاوتها در چگونگی آنه کی بر داشت و دریافت این و یا آن سازمان و حزب سیاسی در زمینه ویژه گیهای ملی و جهانی، امریست طبیعی و قانونمند. به باور ما این تفاوتها در محدوده و مرزهای معین، نه تنها برای جنبش انقلابی ملی و جهانی زیان آور نیست، بلکه خود، سرچشمه تحرك و رشد این روند به شمار می آید.

اختلافها یی که از دهه پنجم سده بیستم بین احزاب کشور های بزرگ سوسیالیستی پدید آمد و پسا نه روز تا روز گسترش یافت شکاف عظیمی در اردوگاه سوسیالیسم و جنبش بین المللی کارگری به وجود آورد و جنبشهای رهایی بخش خلقهای ستمدیده قاره های افریقا، آسیا و امریکا ی لاتین از آن فراوان صدمه دیدند و دستخوش انشعابات گردیدند و پارچه پارچه شدند.

در دهه چهارم سده چهارم دهم خورشیدی موج نو یی جنبش دموکراتیک در کشور ما اوج گرفت. مگر با دریغ در این زمان اختلافات در جنبش انقلابی جهانی رو به فزونی نهاده بود و از همان آغاز نهضت روشنفکری چپ کشور عمیقاً تحت تاثیر چنین اختلافات قرار گرفت و به دو دسته (ترند شوروی و ترند چین) منشعب گردید.

شهید محمد طاهر بدخشی بنیاد گذار س.ا.ز.ا. اثرات زیانبار این اختلافات را در کستره جهانی، در جنبش رهایی بخش ملی و به ویژه در صه نهضت تازه به پا خاسته کشور درک و احساس مینمود و پیامدهای ناگوار و ناسودمند چنین گرایشها را پیشبینی میکرد. از همان آغاز سازمان ما باور مندی را سخ داشت که جانبداری از این یا آن ترند نه تنها به سود جنبش نیست، بلکه بر پیکر آن زخمهای ناسور مینشانند، زیرا از یک سو دنباله روی از این و آن ترند با میزان تکامل جنبش جوان کشور ما منطبق نبود و از

سوی دیگر با روان خلقها ی ما با نظر داشت عوا مل نیرومند تاریخی و فرهنگی مغایرت داشت. س.ا.ز.ا. بدین باور بوده و هست که انقلاب کار توده های مردم است و بسا شرکت فعال آنان میتوانند اوج گیرد و به پیروزی برسد. از اینرو رفتن به سوی توده ها و شناخت دقیق خواستها و نیازها، آرمانها و امید های شان کار عمده انقلابیون کشور ماست تا در راستای چنین شناخت دقیق و مشخص راه راستین تشکل و بسیج آنان کشود. کرد. بر چنین بنیادی به جای دنباله روی و تکرار شعارها و وفور مولهای تقلیدی و مجرد در خیابانها ی کابل س.ا.ز.ا. اصل عدم دنباله روی را بر گزید. اصلی که میتوانست سر خط کار و پیکار در جنبش انقلابی و میهنپرستانه کشور ما باشد. جمع بندی تجارب بیست سال اخیر جنبش انقلابی جهانی

جنبشهای جهانی دارد. باری بر «گذرگاه تاریخ» می یستیم و تلاش جا نیازانده میهنپرستان و فرهنگیان را در راستای آزاده گسی و دستیابی به شکوفایی و عدالت اجتماعی بدین گونه مینگریم: کشور ما که در قلب آسیا موقعیت دارد، از گذشته های دور، مرکز مدنیتهای شرق و غرب بوده است. راه ابرشم که چین و هند را به ماورا النهر، فارس و آذربایجان و مصر و یونان پیوند میداد، کوه و دره این کشور را با صدای جرس کاروانها بیدار میساخت. این امر با بنیاد یافتن مدنیتهای مختلف از یک سو سبب شکوفایی و تعالی گردید و از سوی دیگر پای کشور کشایان را به این مرز و بوم کشانید. یورش اسکندر مقدونی، هجوم اعراب، لشکر کشیهای چنگیز و تیمور و در فرجام تجاوز استعمار انگلیس گواه روشن

انسانساز لاری، میهنپرستی و ازخو گذری را تبلیغ کرده است. شخصیت و هویت ملی ما بدین گونه تضییع و قوام یافته و از چنین چوبیاران زلالی، در تداوم تاریخی خویش آبیاری گردیده است. مردم سر زمینی با چنین تاریخی پر فراز و نشیب، مشحون از تلاش و کوشش، نبرد و مبارزه، فرهنگ و درخشنده گی، هیچکاهمی با کابی برداری و تقلید های بیجا و بیگانه با ارزشهای خودی، راست آمده نمیتواند و هر راه و روشی که ازخیم و پیچهای ارزش های میهنی نگذشته باشد، به سر منزل مقصود نمیرسد. در سطح جهانی، سیاست عدم دنباله روی با اوجگیری نهضتهای ضد استعماری و ضد استعماری درخشش ویژه یی یافت و شیوه های نوین مبارزات دلیرانه را به ارمغان

انتقای مساله دشوار انتخاب راه را عمل کنیم. برای نیرو های وطنپرست لازم است تا پیش از هر چیز و پیش از هر چیز به مردم خود توجه داشته باشند، زیرا مردم یگانه محراقیست که میتواند انرژی دل و دماغ وطنپرستان را به نیروی بزرگ عمل مبدل سازد. در تاریخ مبارزات خلقها، همیشه آنانی پیروز بوده اند که نه بادناله روی، بلکه با بر خورد سازنده و خلاق مردم خود را در شاهره انقلاب رهنمون گشته اند: به یاد

بیاوریم انقلابات چین و ویتنام، کوبا، الجزیره، نیکاراگوا و بسا کشور های دیگر را. سیاست عدم دنباله روی هرگز و هرگز بدین معنی نیست که جنبش انقلابی کشور هیچگونه پیوندی با جنبشهای انقلابی در جهان نداشته باشد و آنچه را از آزمونگاه زمان شایسته و موفق سر بر آورده اند و با شرایط ویژه کشور ما میتوانند موثر و مفید باشند، نادیده انگارد، بایستیها و داشتنیها را پشت پایزنند. . . . چنین شیوه یی به همان اندازه مضر است که دنباله روی و تقلید کور کورانه. چنین شیوه از سر کج اندیشی بر میخیزد و بیرون

یسه گی و بیمایه گی را بیان میداد. پس باید از سوی به معنویت جامعه و خود ویژه گیهای آن بدون لحظه غفلت توجه داشت و بدان ارج گذاشت و از سوی دیگر به شیوه خلاق از اندوخته های جنبش جهانی آگاهانه بهره گرفت.

جنبش انقلابی کشور ما جزء جنبش انقلابی جهان است. اصول انقلابی بسر علاوه خود ویژه گیهای ملی از نهاد های عام نیز بر خوردار است که تواتر، تسلسل و هم تباری انقلابات را در مقیاس تاریخی و جغرافیایی پیوند میدهد.

همانطوری که ارزشهای عام انسانی مرز نمیشناسد پیوند های کلی انقلابی نیز خصلت جهانی دارد. به همین سبب پروژه انقلابی در کشور با جنبش انقلابی کشور های همسایه، با جنبش انقلابی کشورهای آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین کره خورد است. این رشته های مستحکم همبسته گی بر غنای جریان انقلابی میهن ما می افزاید و حرکت آن را در مسیر عام جنبش دموکراتیک جهانی سهلتر میسازد. ما همبسته گی استوار،

گسست ناپذیر، پیگیر و اصولی انقلابی خلقهای جهان را به مثابه شرط ضروری و عمده پیروزی کامل انقلاب ارزیابی میکنیم. مگر محافل و نیروهای عقبگرد حمایت کامل محافل جنگ طلب امپریالیستی و (ص ۶)

نگاهی بر سیاست عدم دنباله روی

آورد. مگر با دریغ این سیاست درخشان به زودی از سوی شماری احزاب به دست فراموشی سپرده شد به بهانه این که گویا چنین سیاستی با انترناسیونالیزم منافات دارد. احزاب پیرو چنین عقیده یی، خود را در آغوش تنبلی اندیشه و رخوت عمل انقلابی انداختند و به جای آن که انرژی آفرینشی انقلابی مردمان خود را در مسیری تکاملی و سازنده قرار دهند آن را به بیراهه و انحراف کشانند و چشم انتظار ماندند تا دیگران برای شان بیندیشند و نسخه عمل درست کنند، دیگرانی که خود بار کود و کساد روبرو بودند.

ما باور مند بوده و هستیم که اصل عدم دنباله روی به هیچصورت با انترناسیونالیزم مغایرت ندارد، بلکه درست بر عکس، انترناسیونالیزم یعنی پیروی از سیاست عدم دنباله روی، زیرا انترناسیونالیزم در عمل جز به پیروزی رساندن انقلاب در کشور خویشتن و توانایی دفاع موفقانه از آن، چیز دیگری نیست. پس سیاست عدم دنباله روی در جهت تحکیم مواضع صلح و ترقی و جنبش رهایی بخش خلقها

ایجاد تفاهم و تأمین همکاری سازنده میان آنان خدمت میکند. سیاست عدم دنباله روی یگانه پلاتنرم مطمئن و خالی از اشتباه است که در شرایط بفرنج کنونی ما را یاری میرساند با چشمان باز به واقعیت های جامعه خود بپردازیم و به شیوه یی

این مدعا ست. این لشکر کشیها که ای بسا به ویرانی شهرها و روستا های آباد و آراسته انجامیده است، روان مقاومت رادر مردمان ما بیدار کرده و عشق به آزادی، رزم آوری و سلحشوری را در آنان به دیعه گذاشته و بیگانه زدایی را جایگزین بیگانه پرستی کرده است. به یاد آوریم جنبشهای رهایی بخش ابومسلم خراسانی، دولتهای طاهریان، سامانیان و صفاریان را که حکایتگر این روان دلیر مردان خراسان است. و بیاد بیاوریم قیامهای ملی وطنپرستان را علیه استعمار گران انگلیس که به جهانیان ثابت ساختند: اینجا سرزمین شیران است و سارت و تجاوز را تحمل نمیکند. در چنین فضای تاریخی، فرهنگی بزرگ و انسانی روید که پیش کسوتان آن نبرده گانی بوده اند که زیر بار دیگران رفتن را مردود شمرده اند و با اثر گذاری بر روان و وجدان مردم بر دنباله روان راه بسته اند. آنان بودند که برتری جویی را ناستود گفتند و بر تقلید های کورانه انگشت گذاشتند و دنباله رویهای بیپایه و نا آگاهانه را گمراهی خواندند.

جنبشهای شعوبیه، معتزله، اسماعیلیه، اخوان الصفا، فرقه های گوناگون تصوفی و عرفانی، همه مبارزه علیه ستم و بیدادگری و احجافات اجتماعی بوده نوع دوستی، به ویژه تجارب کشور خود ما بر این اصل میگذرد. در نتیجه تقلید و دنباله روی از این یا آن گروه، ما در جهت پیشبرد اهداف و مناسبات تحصیلات عالی، آغوش گرم خانواده را بیسرو صداک ترک گفته به سوی مردم، به سوی روستا ها و ولایات روی آوردند و در جهت آگاهی بخشیدن و بسیج آنان تلاشهای خسته گی ناپذیر به خرج دادند و کوشش بسیار نمودند تا مردم خود را به توده ها برسانند. این مبارزان به انقلابیون آگاه، با اراده و از خود گذر مبدل گردیدند و با چنین ایثارها در باغستان دلهای پاک و بی آلابی زحمتکشان مان جا گرفتند. سیاست عدم دنباله روی زمینه های روشن تاریخی در سر زمین مان و در روند

فرهنگ

نگاهی به وضع موجوده موسیقی در افغانستان

در این شماره نو شته هنر مند محبوب عبدالوهاب مددی را در باره وضع موسیقی کشور نشر میکنیم. آهنگهای که توسط مددی اجرا شده است به گنجینه طلایی آثار موسیقی کشورما تعلق دارد. مددی تنها هنر مندی آواز خوان نیست. او که در رشته موسیقی در آلمان فدرال تحصیل کرده است، موسیقی شناس پر جسته کشور ماست و شایسته اشتباه نباشد، اگر بگویم مددی نخستین نویسنده ادبیات موسیقی در افغانستان به شمار میرود. نو شته های مددی که در خلال سه دهه، از طریق رادیو، مجله ها و روز نامه های کشور نشر

گرددیده است، مانند صدای کیرایش هیجان انگیز، موزون و پر عظوفت است. مددی مانند هر هنر مند واقعی، آدمی عاطفی و مهربان است و رنج و درد دیگران را مانند رنج و درد خود احساس میکند. آنچه در نوشته هایش در باره رنجا و دردها و نا امیدیهای هنر مندان گفته است، همه اش در مورد خودش صادق است. مددی که تمام عمر در رادیو و تلویزیون کار کرده بود، سوگمنده از یکسال بدینسو در نتیجه بر خورد های فورمالیستی و تنگ نظرانه از محیط طبیعی کار هنریش، موسیقی رادیو تلویزیون رانده شده است. از آغاز

سیفی ما را به سوی پرتگاه سقوط میراند، یکی ضعف نفس عده ایی از آواز خوانان میباشد که با پیشکشی نمودن آهنگهای مبتذل و بی محتوای مردم، پیوسته به شکوفایی اقتصاد خویش میکوشند تا شکوفایی هنر و دو دیگر فقر هنر مند واقعی و عدم تشویق او در جامعه. به گفته صاحب نظری: «هنر - مند همچنان که خودش به آب و نان نیاز مند است، هنرش تشنه تشویق است. اگر آب و نان نرسید، هنر - مند میمیرد! اما اگر آفرین نرسید، هنر میمیرد و مرگ هنر، درد فاکتر از مرگ یک هنر مند است». و ما به وضاحت میبینیم که جز عده انگشت شماری از هنر مندان ما که به اصطلاح سوراخ روزی را یافته اند و میدانند که از چه شیوه های سی استفاده نمایند تا به شهرت کاذب دست یازیده و به آب و نانی برسند، عده نزدیک به اتفاق هنر مندان ورزیده ما از همان آغاز سده روان تا زمان حاضر در فقر و محرومیت به سر برده، از کوچکترین پاداشهای مادی و معنوی در برابر بزرگترین کارهای هنری شان محروم بوده اند. چه بسا هنر مندان

نیاز آسان پسند شده اند. مردم امروز دریچه های دنیای احساس خود را حتی به روی مبتذلترین آهنگهای غربی و شرقی گشوده اند. اگر وضع به همین منوال ادامه یابد، زود خواهد بود که اصالت ژرف موسیقی فولکلوریک ما از دست برود. علتهای عمده دیگری که مو-

سیفی در زمان حاضر توسط هنر مندان موجوده به مردم پیشکشی میگردد، به این نتیجه میرسیم که موسیقی افغانستان، به ویژه موسیقی فولکلوریک ما اکنون روزگار بدی دارد. ما به چشم سر مشاهده مینماییم که موسیقی افغانستان چگونه ذره ذره آب میشود. مردم ما

با در نظر گرفتن آنچه که در «سرگذشت موسیقی افغانستان دو سده روان» از شماره دوم سال ۱۳۶۲ تا شماره سوم سال ۱۳۶۶ مجله «هنر» طی بیست مقاله مسلسل و مفصل به چاپ رسیده. و دقیقاً از نظرمان گذشته است و با در نظر گرفتن آنچه که از هنر مو-

حساسی ما را نشانی زینت میبخشیده و پیشگامان راه عدل و داد، در تاریخ سرزمین مان، با نشانه هایی که بیانگر کار و پیکار آنان میتوانست بود، در برابر دژخیمان قامت افراشته اند. تاریخ چنین نشانه ها در آریانای کهن به گذشته های دور بر میگردد، چنانکه در ماهبهارانه در باره «آریا» دختر «یما» میخوانیم: «تو درگرد اگر د جهان با

حضیض به سوی او ج - آنجا که از بعدالتی و نا برابری نام و نشانی نباشد. ۴- برانحای زمین است که درخت گشن بیخ و بسیار شاخ قامت افراشته است. زمین که مادر است، زمین که میهن است و میهن و مادر ستودنی و پرستیدنی اند. زمین که گهواره و پرورشگاه انسان است و جایگاه تاملی افکار و اندیشه و محل کار و پیکار او. در روی این زمین داد علیه بیداد را مینگریم و پالوده دلان را به سوی صلح و امنیت فرا میخوانیم و در فرجام بر گستره آن خورشید پهریزی و یکدلی را فروزان میخوانیم. با چنین برداشتهایی، نشان س.ا.ز.ا. شکل گرفته است و بیگمان نشان میدهد که سازمان ما با درک همه جانبه از شرایط و مشخصات جامعه و گذشته تاریخی آن، در راه رسیدن به آرمانهای پاک و انسانی خویش و رهایی مردم و وطن از بیدادگری - به ویژه تباهیهای جنگ خانمانسوز دهساله - آماده خدمتگزاری شده است.

نگریسته اند و با بنیانگذاری آیین مهر، علیه شب پرستان شوریده اند و آزاده گان مان که باور داشتند، کشور شان تجلیگاه بزرگواری، فرهنگ و داد و دهش است، آن را روشن چون آفتاب یافته اند و خراسان نامیده اند. یعنی سرزمینی که به هر گوشه و بیشه و به هر کسوف و پس کسوف آن خورشیدی نشسته است و میخواهد رهسپران امیدهای و الا و برین و انسانسالاران را در روشنائی - یعنی دانش و بینش خویش بگذارد تا دست شب کوتاه بماند و چنگ دژخیمان و اهریمنان، تهی. ۳- درخت بلوط، نشانه رویش آزاد، استواری، پایداری، دیرپایی، صلح و صفاء، پدرای و شکوفاییست. چنین درختی که از ژرفای زمین آب مینوشد و سر بر آستان آفتاب میساید، کار و زحمتکشی بیدار بیغانه بزرگران و بها دادن به نیروی عمده دهقانی در کشور را به ذهنها متبادر میسازد و ارزنده گی کشت و بزر را در کشور کوهستانی مان بیان میدارد. حلقه های این درخت، بیانگر سیر تکاملی انسانها اند از

های «مهین» به آن آذین میگردد. این نشان از این عناصر چارگانه ترکیب یافته است: دو مربع متقاطع، آفتاب در حال طلوع، درخت وزمین، سیر فشرده بی داریم پیرا - مرن هر یک از این عناصر: ۱- به زبان هندسه، هر یک از اشکال هندسی معنی و مفهوم جداگانه ای دارند. مربع خود به تنهایی چوکات، چارچوب و نظم است. تقاطع دو مربع بیانگر تفکر و اندیشه است در گستره جامعه انسانی و ستاره بی را میسازند که درخشش آن اندر دل و دماغ آزاد اندیشان سیر میکند و آدمی را بر می انگیزد تا چون پرومته با آتش خرد، به جنبشهای فکری روی آورد. از تقاطع دو مربع، مثلثایی پدید می آیند، مثلث به تنهایی، اعمار و ساختمان را میسازد. مجموعه ای از مثلثها به گونه حلقه ای، نمودار سیرچرخ زنده گی به سوی تعالی و بهروردن از تخنیک و صنعت و کار ایزار های پیشرفته است که با منافع والای زحمتکشان گره میخورد. از سویی، با نگاهی به

مفاهیم نشان س.ا.ز.ا. نقاشی، کاشیکار بیهی مساجد، قالببافی، ریخته گری، سوزن دوزی و... کشور مان در میابیم که مربعات و خطوط منکسر، همواره ذهن ظریف و تخیل نیرو مند هنروران و اهل فن را به خود مشغول داشته و پایه اساسی این هنرها را از باستان زمان تاکنون تشکیل داده است. پس آنها، میتوانند باز - تابگر توجه ژرف به بنیاد های هنرهای اصیل ملی و رشد و انکشاف بعدی این هنرها باشند و بها دادن به فر آورده های ملی را بیان کنند. ۲- آفتاب، چشمه روشنی و صفا، نیرو و توان، رویش و بالش، گرمی و مهر، حق و حقیقت است. آفتاب نماد پیروزی خیر بر شر، روشنی بر تاریکی و چیره شدن بر نگونبختی و تیره روزیست. در باستان زمانه ها، بهی خواهان روشن ضمیر سر زمین مان به این کانون درخشنده گی

امروزه هم، هر حزب و سازمانی سمبولی و نشانی باید داشته باشد که بتواند به گونه نما دین خواستها و آرمانهای آن را آینه داری کند. س.ا.ز.ا. نیز همچون احزاب و سازمانهای دیگر به خاطر آرایه و القای اهداف مبارزات خویش، نشانی را برگزیده که شماره

جغد جنگ

چکامه «جغد جنگ» واپسین سروده استاد جاوید انبیا د ملک الشعرا بهار است که آن را در گرما گرم جنگهای کوریا پرداخته است. «جغد جنگ» را بسیاری از ناقدان و سخن سنجان از شاهکارهای شعر پارسی و برتر و سخته تر از قصیده «غراب بین» منو- چهری دامغانی می پندارند. استاد بهار در همه اقلیم و اقصای شعر فارسی دری شناخته شده است و خاور شناسان او

را در شمار اقبال، تاگور و جبران خلیل جبران از ستاره-گان شعر مشرق زمین می شمارند. در این آوان که امر جلیل و مقدس صلح در محراق توجه همه جهانیان قرار دارد و به ویژه نویسنده گان و شاعران که مبشران و منادیان و درفش افزان این ارمان بر گزیده هستند بیشتر بدان می اندیشند، نشر این قصیده را که از انسانی ترین درو-

استاد بهار در اواخر عمر

(از ص ۴)

نگاهی به وضع...

مورد باید برجسته سازیم و آن تحقیر هنر مند موسیقی در جامعه میباشد. دور نمیرود- یسم، به همین دهه های اخیر از سده حاضر نظری می اندازیم و در میان- بیم استادان موسیقی مان را که در چه شرایطی در منازل محقر و متعفن در «خرابات» کابل زنده گی میکردند و هنوز هم عده زیادی از هنر مندان مسلکی موسیقی در همان گذر خرابات زنده گی مینمایند. در محافل و مجالس شادی مردم اشتراک میکردند ولی نه تنها جای نشستنشان در کنار کفشکن اتاقها بود، بلکه اشتراک کننده گان محافل اعم از مهمانان و میزبانان از صرف غذا بایشان

در کنار یک دسترخوان و یا سر یک میز ابا میوزیدند و در پایان هنر نمایهای شایسته و شباروزی شان، پادشاهی اندکی بر کف دست شان میگذاشتند و رخصت شان میکردند. در ارگانهای رسمی دولت، نه تنها جای پایی

برای هنر مند موسیقی وجود نداشت، بلکه به عرض حال و درد دل ایشان نیز توجه لازم صورت نمیگرفت و حرفهای زیاد دیگری از این گونه.

اما از یک واقعیت دیگر در اینجا نباید ناگفته بگذریم و آن اینکه پس از تاسیس اتحادیه هنر مندان ج. ا. (۳۱ سنبله ۱۳۵۹) به ویژه در سالهای اخیر بود که مسایل مادی و معنوی هنر-مند موسیقی به شکل نسبی مورد توجه قرار گرفت. حال باید دید که برای موسیقی مرض ما چه نسخه-

ی باید نوشت؟ آنچه که از موسیقی همه

پسند و مردمی درد سترس ما نیست، چگونه میتوان به آن دسترسی همه جا نهب یافت؟ آیا میشود که روان

مردم را از چشمه های زلال موسیقی کهن آنها محروم ساخت؟ اگر نه چنین است، پس درست خواهد بود که آنچه از موسیقی فولکلوریک خویش داریم، آن را به دست کم گیریم؟ در احیای مجدد

آن سعی به عمل نیاریم؟ هنر مندان خوب و موجود در

این عرصه را از نظر بیندازیم؟ در مورد هنر مندانی که اصالت های شعری و هنری آهنگهای فولکلوریک ما را مفشوش میسازند، بی تفاوت باقی بمانیم؟ و در نهایت

موسیقی مورد نیاز مردم خسو-یش را نیز همانند کالا های تجاری از خارج کشور وارد نماییم؟ این بحث را در شماره آینده جریده وزین «مهین» ادامه خواهیم داد.

بهار بزرگوار در دوران خود این خجسته نوارا بر لب آورده با مفاهیم و اندیشه های سده بیستمی.

استاد بهار در اواخر عمر

تف سموم او به دشت و در کند
 ز جانور تقیده تاگیای او
 شود چو شهر لوط، شهره بقعتی
 گز این سلاح داده شد جزای او
 نماید ایچ جانور به جای بر
 نه کاخ و کوخ و مردم و سرای او
 به ز این اندرون یکی دو بمب ازان
 فتاد و گشت باز گون بنای او
 نو گفتی آنکه دوزخ اندرود هان
 گشاد و دم برون زد اژدهای او
 سپس به دم فرو کشید سر به سر
 زخلق و وحش و طیرو چارپای او
 شد آدمی بسان مرغ بابزن
 فرسپ خانه گشت گردنای او
 بود یقین که زی خرا بهره برد
 کسی که شد غمرا برهنمای او
 به خاک مشرق از چه روز نندره
 جهاننوران غمرا ب و اولیای او
 گرفتیم آنکه دیک شد گشاده سر
 کجاست شرم گر به وحیای او
 کسی که در دلش به جز هوای زر
 نیا فریده بویه پی خدای او
 رفاه و ایمنی طمع مدار همان
 ز کشور ی که گشت مبتلای او
 به خو یشتن هوان و خواری افکند
 کسی که در دل افکند هوای او
 نهند ممت نداد به بر سرت
 و گرد همت چیست ماجرای او
 به نان ارزنت بسازوکن حد ز
 ز گندم و جو و مس و طلای او
 بسان که که سوی کهربا رود
 رود زرتسو سوی کیمیای او
 نه دو ستیش خوا هم و نه دشمنی
 نه ترسم از غمرو و کبر یای او
 همه فریب و حیلتست و رهزنی
 مغز فریب جا و واعتلای او
 غنای اوست اشک چشم زنجیر
 مین به چشم ساد در غنای او
 عطاش را نخوا هم ولقش را
 که شو متر لقا یشر از عطای او
 لقای او پلید چو ن عطای وی
 عطای وی گریه چو ن لقای او
 کجاست روزگار صلح و ایمنی
 شکفته مرز و باغ داگشای او
 کجاست عهد را سنی و مردم می
 فروغ عشق و تا بشر ضیای او
 کجاست دور یاری و پیرا بری
 حیات جاو دانی و صفای او
 فتنای جنگ خواهیم از خدا که شد
 بقای خلق بسته در فتنای او
 زهی کبوتر سپید آشتی
 که دل بر د سرود جانفزی او
 رسید وقت آنکه جغد جنگ را
 جدا کنند سر به پیش پای او
 بهار طبع من شکفته شد چو من
 مد یح صلح گفتم و ثکنای او
 برین چگاهه آفرین کند کسی
 که پارس سی شناسد و بهای او
 بدین قصیده بر گذشت شعر من
 زبن در یبدو از اناصعی او
 شد اقتدا به او ستاد دامنغان
 «فغان از این غمرا ب بین وای او»

فغان ز جغد جنگ و مرغ وای او
 که تا ابد بریده پاد نای او
 بریده پاد نای او و تا ابد
 گسسته و شکسته پرو پای او
 زمن بریده یار آشنای من
 گزو بریده باد آشنای او
 چه باشد از بلای جنگ صعبتر
 که کس امان نیابد از بلای او
 شراب او زخون مرد درنجبر
 و زاستخوان کار گمرغذای او
 همی زند صلاي مرگ و نیست کسی
 که جان بر د زصدمت صلاي او
 همی دهد ندای خو ف و میرسد
 به هر دلی مها بت ندای او
 همی تند چو دیو پای در جهان
 به هر طرف کشیده تارهای او
 چو خیل مور، گرد پاره شکر
 فتد به جان آدمی عینای او
 به هر زمین که باد جنگ برود
 به حلقها گره شود هوای او
 در آن زمان که فای حرب دردمند
 زمانه بینوا شو دزنای او
 به گوشها غمروش تند را وقتند
 ز بانک توپ و غمروش و هرای او
 جهان شود چو آسیا و دمدم
 به خون تازه گردد آسیای او
 رونده تانک، همچو کوه آتشین
 هزار کوش گر کند صدای او
 همی خزد چو اژدها در چکند
 به هر دلی شرنجه جانگزی او
 چو پسر بگسترد غمرا آه نین
 شکار او ست شهر و روستای او
 هزار بیضه هر دم فرو هلسد
 اجل دوان چو چو چه از قفای او
 کلنگ سان د زپرنده بنگری
 به هند سی صفوف خوشنمای او
 چو پاره پاره ابر کافکند همی
 تگر مری، ابر مرکزای او
 به هر کرانه دستگاهی آتشین
 جیمی آفریده در فضای او
 ز دود و آتش و حریق و زلزله
 ز اشک و آه و بانگهای های او
 به رزمکه «خدای جنگ» بگذرد
 چو چشم شیر، لعلگون قبای او
 امل، جهان ز قطع سلاح وی
 اجل، دوان به سایه لوای او
 نهان به کرد، مفقود کلاه وی
 به خون کشیده موزه و ردای او
 به هر زمین که بگذرد بگسترد
 نهیب مرگ و درد، ویل وای او
 دو چشم و گوش دهر کورو گر شود
 چه بر شود نفسیر کرنای او
 جها نغورون گنجبر به جنگ بر
 مسطند و رنج و ابتلای او
 بقای غول جنگ هست در دما
 فنی جنگبار گان د وای او
 زغول جنگ و جنگبار گسی بتر
 سرشت جنگبار و بقای او
 الا حد رز جنگ و جنگبار گسی
 که آهر یمن است مقتدای او
 نه بینی آنکه ساختند از آسم
 تمامتر سلجعی اذ کیای او؟
 نهیبش از به گوه خار بگذرد
 شود دو پاره گوه از تقبای او

(از ص ۱)

میخواند که قیمتی در لفظ دری را زیر چکمه خوکسان فرو نریزم . هنوز هم صدای آن با لا بلند نستوه گمشده راه صدای طاهر بدخشی را میشنویم

که چراغی از معرفت درمشت و لبخندی از پاکیزه گسی بر لب ، در تکاپوی مردی و مردمی ، از حاشیه های کوچکی چون چاکسوز دشت های عشق در فصل خاک و خون از مشهد پر شقایق سیاوش به سوی من و تو مینگرد .

و هنوز هم طنین گامهای ناشکیبای مولوی بحرالدین باعث رادر مزارع و کند - مزار های «درواز» میشنویم که همانند پرومته در بند ، به کیفر گناه دلبسته گسی به مردم به مهمانی شمشیر های اهیخته می شناید .

یا دهمه دلاوران که در چکاچاک نیزه های پتیاره گان و شمشیر جلاخان ، خروش پر خاش دیرینه شان در هم آمیخت ، به خیر باد . یادهای بیگناها نی که جان آرزو مند شان در حصارها و تن سترشان نذر ستیغهای پامیر برف زده گشت ؛ به خیر باد .

مولوی بحرالدین باعث

یاد مردی که چهل و شش سال پیش از امروز در گرمای آغوش تو زاده شد و نه سال پیش از امروز از حصار های فرو بسته سردی به اسطوره ها پیوست ، به خیر باد .

بحرالدین باعث در سرای مردی زاده شد که صدای جاودانه کلام خدا از درو روزن آن به گوش میر سید و از همین رو آموزش نخستین را از کلام الله مجید ، حدیث و فقه آغازید و پس از فراغ دارالعلوم عربی به دانشکده شرعیات روی کرد تا مهرورزی و دل سپردن به آیین پسنیده اسلام را با آگاهی و رؤف نگری همراه سازد .

دیری نگذشت که لقب مولوی را کبابی کرد ، اما از آستین این قبای پاکیزه هرگز دستهای آلوده زرق و سالوس و ریا فراز نیامد .

در بیست و شش ساله گی با ۴۰ تن دیگر عضو جلسه مؤسس سازمان انقلابی زحمتکشان افغانستان گشت و روزگار زندانها ، شکنجه ها و تندیها از همین جا آغاز نهاد . غمناکه های تهیدستان را خواند ، از نا مردمی و بیپداده شکره سر داد و در چهار راه

(از ص ۲)

پیرامون طرح مسأله ملی

لازم است که نیرو های وطنپرست و انقلابی ملیت حاکم علیه شوو نیزم عظمت طلبانه خودی و نیرو های انقلابی و وطنپرست ملیتهای محکوم علیه ناسیونالیزم تنگ نظرانه و سکتاریزم لبه تیزمبارزه خود را توجیه نموده و ازین طریق همبسته گی و وحدت برادرانه زحمتکشان تمام ملیتهای ساکن وطن واحد مان را تأمین نمایند .

مسأله ملی موضوعی پیچیده و بغرنج است و حل بنیادی آن در دراز مدت همیای تکامل جامعه ، پایا ایجاد شرایط مساعد سیاسی - اقتصادی و اجتماعی میسر شده میتواند . اما این بدان معنی نیست که از همین حالا مسأله ملی را مطرح نسازیم و راههای حل آنرا با کوشش مشترک جستجو نکنیم .

طرح اصولی مسأله منی بر کدام بنیاد ها استوار است ؟ نخست این که در یک جامعه طبقاتی کثیرا ملیت تضاد وستم ملی به مثابه یک واقعیت عینی وجود دارد و در جهت حل عادلانه آن باید مبارزه شود . ثانیاً امحای کامل ستم ملی از طریق تأمین برابری کامل سیاسی ، اقتصاد - دی و فرهنگی تمام ملیتهای بر پایه حق تعیین سر نوشت در عمل ، میسر شده میتواند . ثالثاً نخستین کام بزرگ

به خرج داده اندوحتی دست آورد های شان در این عرصه برای کشور هایی که با چنین مسأله ملی مواجه اند و برای جنبش رها یی بخش ملی به طور کلی الهام بخش است ، با وجود آن در جهت رفع دشواریهای موجود مسأله ملی مساعی بیشتری را روی دست گرفته اند .

سزاوار یاد آور یست که در بسیاری کشور های کثیرالمله جهان اغلبا ملیت حاکم در مناسبات پیشرفته تر تاریخی - اجتماعی قرار داشته و انقلابیون آنها توانسته اند از طریق مبارزات دلیرانه و افشا گرانه علیه شوونیزم ملیت خودی اعتماد سایر ملیتهای را به دست آورند . ولی هستند کشور هایی که ملیت حاکم از لحاظ تاریخی - اجتماعی در مرا حل پیشرفته تر قرار نداشته ، مبارزه با شوونیزم و در نتیجه طرح و حل مسأله ملی بادشوار یهای فراوان روبرو میگردد .

در کشور ما به علت موجودیت مناسبات عقبمانده اجتماعی - تاریخی پروسه مبارزه انقلابیون و وطنپرستان علیه گرایشهای ناسیونالیستی به ویژه علیه شوونیزم تاکنون در عمل پهنای ژرفای لازم کسب نموده است . به خاطر رفع این کمبود بیش از همه

ها سرود رهایی انسان را بر لب راند . سال ۴۷ را می زندان گشت و یکسال تمام از آموزش بی نصیب ماند . منطق کوبنده اش او را تبرئه ساخت ولی اندکی بعد باردیگر به زندان افتاد و باردیگر با دفاعی آتشین بیگناهی خویش را اثبات کرد .

با قحط سالی و خشک سالی بدخشان و دیدار مرد مسی قحط زده و گرسنه ، گروهی را در زادگاهش شوراند و این بار نیز در سال ۱۳۵۱ ، زمانی کمتر از یکسال را در زندان فیض آباد و در دهمز - نک کابل گذراند .

انکار او وصیت مردمی را که بر سر راه زندان در برابر بزرگمهر حکیم ایستادند به خاطر داشت که گفته بودند : «ما را از علم خویش بهره دادی و هیچ چیز دریغ نداشتی تا دانا شویم و مرغزار پر میوه ما بودی که گونه گونه از تو یافتیم . . . و تو نیز از آن حکیمان نیستی که از راه راست باز گردی .»

او از آن جوانانی نبود که از راهش باز گردد . سال ۱۳۵۳ او را در چنبر تهمت قتل انداختند و ناگزیر پنهان گشت . سال بعد به قیام مسلحانه بر خاست و پس از یکماه نبرد خونین که دو تن از همزمانش را از دست داد در شنگان راغ دستگیر شد .

نبرد او با جنگ افزار ی ناچیز در برابر حکام آن روز هر چند که پیامد ناکوار داشت اما کشاورزان ناراضی او را ستودند و با او در این پیکار یاری رساندند . باعث و قیام کننده گان آن سالها شکنجه های جانکاهی را بر تن هموار کردند ، او با پنجاه تن و از آن شمار با طاهر بدخشی به فرمان محکمه نظامی در پایان سال ۱۳۵۵ در منجیق عذاب و شکنجه شنید که او را محکوم به شانزده سال حبس کرده اند .

پس از رویداد هفت ثور باعث که محکوم سیاسی رژیم سر نگون شده بود و قانوناً باید رها میگردد ، با صدها محبوس سیاسی دیگر همچنان پشت میله های زندان در بند ماند .

این بار پرومته در بند نهیب مرگ را می شنید و نفیر درد انگیز اسارت چاو - دانگی را . از اینرو هنگام درمان در علی آباد ، توانست از چنگال قراولان نظام بیداد بگریزد . زندانی آشنا از شفاخانه علی آباد پای به فرار گذاشت . اما روزگار آزادی

و اساسی در زمینه عبارت است از پذیرش و تضمین حقوق سیاسی تمام ملیتها و ایجاد ساختار دولتی بر پایه اصول فدرالی با نظر داشت تقسیمات ملکی - سیاسی کشور بر اساس ویژه گیهای ملی - تاریخی .

طرزهای سازمان انقلابی زحمتکشان افغانستان از کوره راه دشوار آزمون زمان بیرون است و خوشبختانه اکنون مشاهده میکنیم که انقلابیون و وطنپرستان راستین ، فرزندان آگاه و صادق همه ملیتهای برادر میهن به اهمیت این طرحها پی برده اند و روز به روز دامنه تأثیر آن گسترش می یابد .

در نتیجه طرح اصولی مسأله ملی ، زحمتکشان ملیت های مختلف چیزی را از دست نمیدهند ، معکوساً چون این طرحهای اصولی در مغزو دماغ زحمتکشان راه یابد ، در امر بسیج و تشکل آنها یاری میرساند . همبسته گی و وحدت آنها را در مبارزه علیه استبداد بیعدالتی و به خاطر آزادی برادری ، برابری و عدالت اجتماعی تأمین مینماید .

فقط شوو نستها و ناسیونالیستهای تنگ نظر از طرح اصولی مسأله ملی تشویش دارند و به انواع دسایس میپردازند تا نگذارند این اندیشه های اصولی میان زحمتکشان پاکبرد و به عقیده وارمان شان مبدل گردد .

نشر جریده «میهن» با استقبال گرم هواداران ما روبرو گردید . ما از روشنفکران و رسانه های گروهی ، روشنفکران و تمام آنانی که نشر «میهن» را شاد باش گفته اند و در باره محتوای آن و به خاطر بهبودی کار آن ، ابراز نظر نموده اند ، صمیمانه سپاسگزاریم .

(از ص ۳)

نگاهی بر سیاست

ارتجاعی قرار ندارند ؟ پاسخ روشن است . در فرجام سزاوار یابد آوریست که در سالهای اخیر تحت تأثیر تفکر نوین در اردوگاه سوسیالیزم و در جنبش بین المللی رها یی بخش کارگری و ملی گرا - یشهای سازنده و مثبتی ایجاد شده است . آنچه آزادی و استقلال اندیشه و عمل گرد - انهای رزمنده را با احترام میبندد و آن را پیش شرط تحکیم وحدت و نیرو مند ی

همبسته گی جهانی زحمتکشان میداند . جایی که دیالوگ سازنده و پلورالیزم نظریات قانون کار و هستی باشد محلی به دویی ، دشمنی و تفرقه باقی نمیاند . ما چنین گرایشهایی را با گرمی و صمیمیت استقبال میکنیم و بر خود میبایم که توانستیم به مثابه گردان کوچکی از مبارزان سعادت و خوشبختی انسان بیست سال پیش با پذیرش اصل عدم دنباله روی شیوه تفکر مستقل و قضاوت آزاد را بنیاد دوستی و همکاری و وحدت همبسته گی انترناسیونالیستی دانسته و گذرا بودن جدالهای بیریشه و بیپایه را پیشینی نمایم .

پولی تولوژی (سیاست‌شناسی)

ستمدار، ژورنال لیست و متخصصان عرصه های نظامی و سیاسی بررسی و مطالعه میشود.

به این امر همه معترفیم

که يك عامل بسیار مهم فاجعه های مصیبتناز جنگ در وطن ما، فقدان شناخت دقیق واقعیتها و ویژه گیهای هستی ملی ما و سیاستهای جهانی به شمار میرود. از این رو معرفت با جریانهای سیاسی جهانی مارا یاری میرساند تا گرایشهای مختلف و مخالف سیاسی و نظامی وطن خود را درست تر ارزیابی نماییم و به جای فورمالیزم سیاسی، ریالیزم سیاسی را عرصه جولان تفکر سیاسی گردانیم.

مادر حالی که اجرای دگرگو- نیهای بنیادی را در دموکراتیزه ساختن رسانه های گروهی

کشور به مثابه کار در جبهه جنگ، مهم میدانیم کوشش خواهیم کرد از منابع مختلف نظریات و گرایشهای مهم سیاست جهانی را به اطلاع خوانندهگان «مهین» برسانیم. در این شماره توجه شمارا

به ترجمه مضمونی تحت عنوان «سیاست‌شناسی» جلب میکنیم.

موتل «شیراتون» در واشنگتن یکی از زیبا ترین عمارات پایتخت ایالات متحده امریکا است که نه تنها زیبایی مهندسی آن جلب توجه میکند، بلکه طوری ساخته شده است که در آن تمام تسهیلات زندهگی کار و استراحت با استفاده از آخرین دستاوردهای دیزاین،

علم و تخنیک وجود دارد. در تالار های راحت این هتل کردها بیهای مهم جهانی برگزار میشود. در آخرین روزهای ماه اگست سال روان در هوئل «شیر اتون» واشنگتن

چاردهمین کنگره جهانی سیاست‌شناسی با اشتراک دانشمندان سیاست شناس بسیار کشور های جهان برگزار شد. کنگره جهانی دانشمندان سیاست شناس امسال با تمام کنگره های قبلی يك تفاوت اساسی داشت و درست همین ویژهگی مورد توجه جهانیان قرار گرفت: در این کردهایی طبق معمول کنگره های قبلی صرف سخن بر سر تبادل اطلاعات گرایشها

واندیشه های مختلف سیاسی نبود. کوشش فراوان به کار رفت تا این اندیشهها و گرایشهای متفاوت در يك آموزش سیاسی کلی هماهنگ شود. شعار عمده

کنگره چنین بود: «به سوی جهانی ساختن دانش سیاست». برای اینکه معنی این مفکوره معلوم گردد باید نگاه به گذشته انداخت.

بنیاد گذاران آموزش انقلابی نه تنها در فلسفه، بلکه در اقتصاد سیاسی، تیوریهای

سیاسی و جامعه شناسی بطور کلی انقلابی آورده اند. این انقلاب در چار چوب علمی صورت گرفت که در خلال سده ها و با کوشش خستهگی

نا پذیر نوا بخ و خردمندان فر هیخته خاور باستان، یونان و روم قدیم، دوران رنسانس و روشنگری و به ویژه با تلاش

فلاسفه، اقتصاد دانها، مورخین و نویسندگان برجسته سده نوزدهم قوام یافته بود. هما نظوری که کار علمی و وجدان دانشمند حکم میکند، آنان هیچگاه کوشش نکردند

خدمات خود را به گونه ای مبالغه آمیز نشان دهند. فوق العاده دقیق و ژرف نگر بودند. در هر اثر خود منابع و ماخذ را می آوردند. با تحلیل انتقادی کلیه

معلومات و اطلاعات علمی که در مورد جامعه در زمان شان وجود داشت، و طرد قطعی انحرافات و لغزشها، همزمان تا کید میکردند که احکام انقلابی استنتاج شده آنان، با

اندیشه های اجتماعی عنعوی کلاسیک پیوند ناگسستنی دارد. آنان آخرین دستاورد های علمی و تجارب کلی جهانی را در تحلیل و ارزیابی

پدیده ها مورد استفا ده قرار میدادند و تمام تلاش شان متوجه این نکته بود که در جریان مطالعات خود از جدید ترین گرایشهای علمی و ادبی بهره

برند. در پایان سالهای ۱۹۲۰ و سالهای ۱۹۳۰ در جریان اندیشه انقلابی این سنت

نه تنها تداوم پیدا نکرد بلکه يك قلم فراموش گردید. این نظریه که هر گرایش غیر- آموزش مترقی علمی نیست، به مثابه سیاست رسمی به

کرسی نشانیده شد. البته در باره هگل، فویر- باخ، آدم سمیت، ریکاردو، سن سیمون، فوریه، اوین...

سخن میرفت، لاکن چنان وانمود میشد که اینها صرف رسالت دانشمندان را دارا میباشند که زمینه را برای

آموزش انقلابی فراهم نموده اند. ولی آنان را که با اندیشه های انقلابی موافقت نداشتند با وجود اهمیت

و ارزش علمی شان، به نام پیام آوران دروغین یاد می کردند. نتیجه چنین شد که در مطالعات سیاسی مکتب آموزش انقلابی دانشمندان

نستوه در این زمینه مانند ماکس ویبر دانشمندان ایٹالوی پاریتو و موسکا که در انکشاف و تکامل تیوری

و متد لوژی سیاسی سهمی ارزشمند ادا کردند، از نظر افتادند و در مورد علم «بورژوازی» گفته میشد که همه اش شعبده بازیست و علم

نیست. چنین بر خسوردی «از آنسو» در باره آموزش انقلابی وجود داشت.

بدینگونه هر دو جانب خساره مند گردیدند ولی از همه بیشتر خود علم، که در سرشت و ماهیت خود واحد و غیر قابل تقسیم است صدمه دید.

اگر تنگ نظری و تصبباتی را که در خلال دهه ها دامن زده شده است، کنار بگذاریم سوال میشود:

آیا میتوانند علم واحدی که در مرکز توجه آن مساله مبارزه طبقاتی قرار دارد، وجود داشته باشد؟ در صورتی که از نقطه نظر

سکتاریستی قضاوت شود، پاسخ منفی خواهد بود و اگر به یاد بیاوریم که آرمان جامعه نوین، رفاهیت و خیر کل جامعه است و نه کدام

طبقه معین، و منافع رشد و تکامل عام بشری از هرگونه منافع طبقاتی والا تر است، در آنصورت جواب مثبت است.

تفکر نوین سیاسی راه را به سوی رفع «اشعابات کبیر» در علم باز کرده است. بدیهی است این امر به

هیچصورت به معنی آن نیست که تفاوتی که میان گرایشها و مکتهای مختلف اندیشه ها و تیوریهای رشد اجتماعی وجود دارد ماستمالی

شود. مبارزه اندیشه ها و مسابقه گرایشها، حالت و موقعیت طبیعی علوم است و بدون آن علم و دانش بشری

سترون خواهد ماند. لاکن بود تفاوتها باید همانا به گونه پولیمیک (مناظره) علمی باشد نه جنگی خونین،

جنگ مرگ و زندهگی جوانب متخاصم بمنظور نابودی یکدیگر. همچنانکه امروز کسی ادعا نمیکند که گویا

فزیک یا جغرافیای سرمایه داری، سو سیالیستی، شرقی و غربی (آنچه زمانی چنین ادعا میشد) وجود دارد، زمان آن فرا رسیده است که موجودیت پولی تو لوژی- سیاست شناسی - به مثابه علمی واحد پذیرفته شود.

آری، نه تنها عقل سلیم چنین حکم میکند بلکه نیاز مند یها و مطالبات مبرم اجتماعی نیز مساله را بدینگونه در دستور روز قرار میدهند.

احتیاج اجتماعی- نیرویی بزرگ است و نمیشود از آن طفره رفت. هنگامی چنین احتیاجی ایجاد گردید هرگونه مانعی را از سر راه خود می رابد و از بین میبرد. در مورد یکی از دو استقامت

اساسی دانش سیاست یعنی پژوهشهای روابط بین المللی همانا چنین رخداد مگر اینطور نیست که تمام واقعیتهای جهان

معاصر تشکل و قوام جهانی که متقابلا با هم متعلق و وابسته است، تهدید هسته وی، تشدید مسایل اکولوژی و سایر مسایل عالمگیر- با نیرو منهدمی و قاطعیت، کشورها و مردمان جهان را بسوی همکاری در راه حفظ و نگهداری تمدن بشری میکشاند و پروسه های

مثبتی که درسه یا ست جهانی آغاز یافته است به گونه تلاش مشترک دانشمندان را در جهت حل تیوریک خلخ سلاح، تامین صلح و امنیت، ساختمان و ایجاد نظم نوین اقتصادی و سیاسی و مسایلی از این قبیل میطلبد.

در کنگره واشنگتن درست همین موضوعات بود که مورد بحث و ارزیابی قرار گرفت و مرز نوینی ایجاد شد: تلاش دانشمندان و متخصصان

باید فقط به تبادل معلومات و نظریات خلاصه شود و هر يك نظر خود را قایل بگیرد، بلکه ضرورت است

بامساعی همه گانی موقفی مشترک به مسایل مبرم سیاسی جهان طرح و تهیه شود. در خلال کار کنگره موافقه

گردید که گروههای انترناسیونالستی برای تهیه گزارشهای علمی و سفارشات برای حکومتات و موسسات بین المللی ایجاد گردد.

در مرکز تمام مباحث مربوط به مسایل بین المللی، تفکر نوین سیاسی، امکان تحقق عملی اندیشه های بنیادی جهان واحد متقابلا برپو ووا بسته، در حل مسایلی که بشریت

در آستانه سده بیست و یکم با آن روبرو است، قرار داشت. مادر بیان نظریات خود خاطر نشان ساختیم که ویژهگی

تفکر نوین عبارت است از وحدت ارگانیک عناصر متضاد مرحله معاصر تکامل و انکشاف جامعه بشری.

ارجحیت منافع عام انسانی به هیچ صورت نمیرساند که نیاز مند یهای ملی و اجتماعی که در نتیجه نهایی از مجموع آنها منافع مشترک جهانی شکل

میگیرد، فرا موش گردد و یا بدتر از آن، نفی شود. تفکر نوین، پدیده یی ویژه برگزیده گان نیست، عمیقاً اصلی دموکراتیک است. این اصل هیچ دولت، ملت،

لایه های اجتماعی و جریانهای سیاسی رابه ضرر سایرین ترجیح نمیدهد و یگانه راهی را نشان میدهد که بشریت میتواند به کمک آن از خطر

ناپودی خود نجات یابد و همزمان تکامل تمدنی را که خودش ایجاد کرده است، تامین کند.

صلح، آزادی، همبستهگی، انکشاف و پیشرفت، اینها اند عناصری که سرشت و ماهیت تفکر نوین سیاسی را نشان میدهند.

بویره باید اظهار داشت که جهانی ساختن دانش سیاست به تدریج با مرزهای پرابلمهای جهانی درمی آمیزد آنچه تاکنون در سطح معینی متقابلاً عمل میکرد ولی هیچگاه به قدر امروز قوت

و شدت نداشته است. شاید روشن ترین بیان این مطلب بحث و بررسی مساله حقوق بشر در کنگره بود. در تفاوت با گذشته، که این موضوع عمدتاً وسیله یی تبلیغاتی بوده متخصصان و دانشمندان اشترک کننده در کنگره به کار

تحلیل مقایسوی حقوق مدنی سو سیالیستی و حقوق مدنی عام دموکراتیک و چگونگی

حقوق مدنی در کشور های مختلف پرداختند. در کنگره این مفکوره مطرح شد که باید آیین نامه حقوق بشر و شهروندان تر تیب و تهیه شود. این مفکوره مورد تأیید و پشتیبانی قرار گرفت.

سیستمهای مختلف سیاسی نیز بررسی شد. با وصف همه تفاوتی که در اندیشه ها و ایده های اساسی وجود دارد (ماده) اصلی علمی و شیوه های

متدولوژیکی آن، مایه مشترک تمام دانشمندان پژوهشگر پروسه های سیاسی را تشکیل میدهد. سیستم انتخابی، تناسب ارگانیک تقنینیه و

اجرائیه قدرت، ارگانهای انتخابی و ادارات دولتی، رهبری سیاسی، کنترل از تطبیق و اجرای قانون اساسی، شیوه های

گزینش و گمارش کادر ها، مبارزه علیه گرایشهای بورژوازی کراتیک و محلی گری (قوم پرستی)، سیستم حقوقی و قضایی تمام اینها و بسیاری عرصه های دیگر جریانهای سیاسی با نظر داشت خود ویژه گیهای

سیستم اجتماعی- دولتی مختلف مورد تحلیل و ارزیابی مشترک کنگره واشنگتن قرار گرفت. مکتب مترقی دولتمداری بدین باور است که تمام دستاوردها و بهترین سنتهای دموکراتیک

بشریت که در خلال سده ها و در نتیجه مبارزات توده های مردم در جهت تأمین منافع اقتصادی و حقوقی شان بدست آمده است، باید بنیاد جامعه

نوین باشد، و اما در گذشته اینطور حکم میشد که بعد از ظهور سو سیالیزم در نهاد های دموکراتیک غرب هیچگونه

پیشرفتی و تکاملی ممکن نیست و طبقه کارگر فقط میتواند در مبارزه بسیار سخت و جانبا- زانه خویش بقایای آزادیهای

دموکراتیک را از تعرض ارتجاع امپریالیستی حفظ نماید. چنین برخوردی ساده لوحانه و در

ماهیت امر ضد تاریخی بود. امروز ما میبینیم که سیستم سیاسی کشور های سرمایه داری در نتیجه دگر گونیهای قابل ملاحظه در ساختار اقتصادی

و اجتماعی جامعه ویژه گیهای نوینی کسب میکنند. با وجود آنکه بورژوازی اهرمهای اساسی قدرت سیاسی را در دست دارد طبقه کارگر

است هم دستاورد های دموکراتیک را حفظ کند و هم در مواردی مضمون دموکراتیک نهاد های سنتی سیاسی را عمیقتر گرداند.

در دوران مانه فقط مطالعه و بررسی تجارب کشور های سوسیالیستی بلکه مطالعه و تحلیل تجارب تمام ملل، بر خورد خلخ و سازنده با آنها

ارزش و اهمیت تاریخی دارد. در رژیمهای خودکامه سوسیالیستی ضرورت نیست و حتی خطر ناک مینماید. لاکن در شرایط دموکراسی- سوسیالیستی (پولی تولوژی) جزء اساسی فرهنگ سیاسی، یکی

از محرک های نیرو مند رشد زندهگی سیاسی جامعه ارزیابی میشود.

اعلامیه جهانی حقوق بشر

این حقوق و آزادی ها برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد، مجمع عمومی این اعلامیه جهانی حقوق بشر را به عنوان آرمان مشترک تمام مردم کمال مطلوب قاطبه ملل اعلام می کند تا جمیع افراد همه ارکان اجتماع این اعلامیه را دایماً در مدنظر داشته باشند و مجاهدت کنند که به وسیله تعلیم و تربیت احترام این حقوق و آزادیها توسعه یابد و باتدابیر تدریجی ملی و بین المللی، شناسایی و اجرای واقعی و جهانی آنها، چه در میان خود ملل عضو و چه در مردم کشورهای دیگر که در قلمرو آنها می باشند، تامین گردد. ماده اول: تمام افراد بشر آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند. همه دارای عقل و وجدانند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند. ماده دوم: هر کس می تواند بدون هیچ گونه تجاوز، تجاوز از حیث نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت، وضع اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق و همه آزادیهای که در این اعلامیه ذکر شده است، بهره مند گردد. به علاوه هیچ تبعیضی بعمل نخواهد آمد که مبتنی بر وضع سیاسی، اداری و قضایی یا بین المللی کشور یا سرزمینی باشد که شخص به آن تعلق دارد، خواه این کشور مستقل یا تحت قیمومت باشد یا خود مختار نباشد، یا حاکمیت آن بشکلی محدود شده باشد. ماده سوم: هر کس حق زنده گی و آزادی و امنیت شخصی دارد. ماده چهارم: احدی را نمی توان در برده گی و بنده گی نگاه داشت و داد و ستد برده گان بهر شکلی که باشد ممنوع است. ماده پنجم: احدی را نمی توان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا برخلاف انسانیست و شئون بشری یا موهن باشد. ماده ششم: هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه جا به عنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود. ماده هفتم: همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بدون تبعیض و پالسیویه از حمایت قانون بر خورند و همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض این اعلامیه باشد و هر تحریکی که برای چنین تبعیضی بعمل آید بطور تساوی از حمایت قانون بهره مند شوند.

ماده هشتم: در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار بدهد و آن حقوق به وسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته شده باشد. هر کس حق دارد به نحو مؤثر احقاق حق خود را از محاکم صالحه کشور بخواهد.

ماده نهم: احدی را نمی توان خود سرانه توقیف یا حبس یا تبعید کرد. ماده دهم: هر کس با مساوات کامل حق دارد که دعوائش به وسیله دادگاه مستقل و بی طرفی، منصفانه و علناً رسیده گی بشود و چنین دادگاهی در باره حقوق و تعهدات او یا هراتهام جزایی که به او توجه پیدا کرده باشد اتخاذ تصمیم بنماید.

ماده یازدهم: (۱) هر کس به بزه کاری متهم شود تا زمانی که در یک دادرس علنی تضمین های لازم برای دفاع او کاملاً تامین نشده و تقصیر او قانوناً محرز نگردیده است بی گناه محسوب خواهد شد.

(۲) هیچ کس برای فعل یا ترک فعلی که به هنگام ارتکاب، به موجب حقوق ملی یا بین المللی جرم شناخته نمی شده است محکوم نخواهد شد. و نیز هیچ مجازاتی شدید تر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم بدان تعلق می گرفت اعمال نخواهد شد.

ماده دوازدهم: زنده گی خصوصی یا امور خانوادگی یا اقامتگاه یا مکاتبات احدی نباید مورد مداخله های خود سرانه واقع شود. و شرافت و حسن شهرت هیچ کس نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد در مقابل این گونه مداخلات یا حملات از حمایت قانون بر خوردار شود. ماده سیزدهم: (۱) هر کس حق دارد در داخل هر کشوری آزادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید. (۲) هر کس حق دارد هر کشوری را ترک کند، از جمله کشور خود را، یا به کشور خود بازگردد.

ماده چهاردهم: (۱) هر کس حق دارد در برابر تعقیب و شکنجه و آزار پناهگاهی جستجو کند و در کشورهای دیگر از پناهنده گی بهره مند شود. (۲) هرگاه تعقیب واقعاً مبتنی بر جرم عمومی و غیر سیاسی یا رفتارهایی مخالف اصول و مقاصد ملل متحد باشد، نمی توان از این حق استفاده نمود.

ماده پانزدهم: (۱) هر کس حق دارد دارای تابعیت باشد. (۲) احدی را نمی توان خود سرانه از تابعیت خود یا از حق تغییر تابعیت

محروم کرد. ماده شانزدهم: (۱) زن و مردی که به سن قانونی رشد رسیده اند حق دارند بدون هیچ گونه محدودیت از نظر نژاد، ملیت، تابعیت یا مذهب با همدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده دهند، در مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و مرد در امور مربوط به ازدواج متساوی الحقوق اند. (۲) ازدواج باید با رضایت کامل و آزادی زن و مرد واقع شود. (۳) خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماع است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت بهره مند شود.

ماده هفدهم: (۱) هر شخص منفرداً یا مشترکاً حق مالکیت دارد. (۲) احدی را نمی توان خود سرانه از حق مالکیت محروم نمود.

ماده هیجدهم: هر کس حق دارد از آزادی فکر و وجدان و مذهب بهره مند شود. این حق متضمن آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین آزادی اظهار عقیده و ایمان می باشد و نیز شامل تعلیمات مذهبی و عبادت و اجرای مراسم دینی است. هر کس می تواند از این حقوق منفرداً یا مجتمعاً آشکارا یا در نهان بر خوردار باشد.

ماده نوزدهم: هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که باعث مزاحمت او نشوند و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن به تمام وسائل ممکن و بدون ملاحظاتی مرزی آزاد باشد. ماده بیستم: (۱) هر کس حق دارد آزادانه در مجامع و جمعیت های مسالمت آمیز شرکت جوید. (۲) هیچکس را نمی توان مجبور به شرکت در اجتماعی کرد. ماده بیست و یکم: (۱) هر کس حق دارد در اداره امور عمومی کشور خود، خواه مستقیماً و خواه به وسیله نماینده گانی که آزادانه انتخاب شده باشند شرکت جوید. (۲) هر کس حق دارد با تساوی شرایط، به مشاغل عمومی کشور خود نایل آید. (۳) اساس و منشأ قدرت و حکومت اراده مردم است. این اراده باید به وسیله انتخابی تری ابراز گردد که از روی صداقت و بطور ادواری صورت پذیرد.

انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و با رای مخفی یا طریقه ای نظیر آن انجام گیرد که آزادی رای را تامین نماید. ماده بیست و دوم: هر کس به عنوان عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است به وسیله مساعی ملی و همکاری بین المللی حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خود را که لازمه حیثیت و رشد آزادانه شخصیت اوست با رعایت سازمان و منابع هر کشور به دست آورد.

ماده بیست و سوم: (۱) هر کس حق دارد کار کند و کار نماید، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در مقابل بیکاری مورد حمایت قرار گیرد. (۲) همه حق دارند بدون هیچ تبعیضی، در مقابل کار مساوی، اجرت مساوی دریافت دارند. (۳) هر کس کار می کند به مزد منصفانه و رضایت بخش می شود که زنده گی او و خانواده اش را موافق شئون انسانی تامین کند و آن را در صورت لزوم با هر نوع وسایلی دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید. (۴) هر کس حق دارد برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه ها نیز شرکت کند.

ماده بیست و چهارم: هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد، به خصوص به محدودیت معقول ساعات کار و مرخصی های ادواری یا استفاده از حقوق. ماده بیست و پنجم: (۱) هر کس حق دارد که سطح زنده گانی خود را بلند ببرد، سلامتی و رفاه خود و خانواده اش را از حیث خوراک و پوشاک و مسکن و مراقبت های طبی و خدمات لازم اجتماعی تامین کند و همچنین حق دارد در مواقع بیکاری، بیماری، تقصیر اعضا، بیوه گی، پیری یا در تمام موارد دیگری که به علل خارج از اراده او وسایل امرار معاش از دست رفته باشد زنده گی او تامین گردد. (۲) مادران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوصی بهره مند شوند. کودکان چه بر اثر ازدواج چه بدون ازدواج به دنیا آمده باشند، همه باید از یک نوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند. ماده بیست و ششم: (۱) هر کس حق دارد از آموزش و پرورش بهره مند شود. آموزش و پرورش لاقلاً تا حدودی که مربوط به تعلیمات ابتدایی و اساسی است باید رایگان باشد. آموزش ابتدایی اجباریست. آموزش فنی و حرفه ای باید عمومیست پیدا کند و آموزش عالی باید با شرایط تساوی کامل بر روی همه باز باشد تا همه بنا به

استعداد خود بتوانند از آن بهره مند گردند. (۲) آموزش و پرورش باید بطوری هدایت شود که شخصیت انسانی هر کس را به حداکمل رشد آن برساند و احترام حقوق و آزادیهای اساسی بشر را تقویت کند. آموزش و پرورش باید حسن تفاهم، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی بین تمام ملل و جمعیت های نژادی یا مذهبی و همچنین توسعه فعالیت های ملل متحد را در راه حفظ صلح تسهیل نماید. (۳) پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود اولویت دارند. ماده بیست و هفتم: (۱) هر کس حق دارد آزادانه در زنده گی فرهنگی اجتماع شرکت کند، از فنون و هنرها متمتع گردد و در پیشرفت علمی و فواید آن سهم داشته باشد. (۲) هر کس حق دارد از حمایت منافع معنوی و علمی آثار علمی یا ادبی یا هنری خود بر خوردار شود. ماده بیست و هشتم: هر کس حق دارد بر قراری نظم را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین المللی حقوق و آزادی های که در این اعلامیه مندرج است کاملاً تامین شود. ماده بیست و نهم: (۱) هر کس در مقابل آن جامعه وظایفی دارد که رشد آزاد و کامل شخصیت او فقط در آن جامعه امکان پذیر است. (۲) هر کس در اجرای حقوق و استفاده از آزادیهای خود فقط تابع محدودیت ها نیست که به وسیله قانون منحصرأ به منظور تأمین شناسایی و مراعات حقوق و آزادی های دیگران و برای رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در شرایطیک جامعه دموکرات منس مقرر گردیده است. (۳) در هیچ موردی نباید برخلاف مقاصد و اصول ملل متحد از این حقوق و آزادیها استفاده شود.

ماده سی ام: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و یکم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و دوم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و سوم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و چهارم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و پنجم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و ششم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و هفتم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

ماده سی و هشتم: هیچ یک از مقررات این اعلامیه نباید تفسیر شود که متضمن حقی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که به موجب آن تفسیر دست به کاری یا فعالیتی زند که هدف آن نابودی هر یک از حقوق و آزادیهای مندرج در این اعلامیه باشد.

